

Sygn. akt VII U 1811/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 lutego 2016 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Marcin Graczyk

Protokolant: st. sekr. sądowy Dominika Kołpa

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 3 lutego 2016 r. w W.

sprawy A. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W.

o wcześniejszą emeryturę (z warunków szczególnych)

na skutek odwołania A. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 29 października 2015r. znak: ENS/20/(...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje A. K. prawo do wcześniejszej emerytury od dnia 1 lipca 2015r.;
2. nie stwierdza odpowiedzialności organu rentowego za opóźnienie w przyznaniu świadczenia.

Sygn. akt: **VII U 1811/15**

UZASADNIENIE

Ubezpieczony A. K. dnia 26 listopada 2015 roku złożył za pośrednictwem organu rentowego odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 29 października 2015 roku znak (...) odmawiającej mu prawa do wcześniejszej emerytury.

W uzasadnieniu odwołania ubezpieczony podniósł, iż przepracował 25 lat 3 miesiące i 19 dni, co jest potwierdzone dokumentami. Posiada również 14 lat 3 miesiące i 14 dni pracy w szczególnych warunkach w firmie Przedsiębiorstwo (...). W związku z tym odwołującemu brakowało 6 miesięcy i 16 dni do wcześniejszej emerytury z tyłu pracy w warunkach szczególnych. Ubezpieczony wskazał, że w okresie od 13 sierpnia 1984 roku do 31 sierpnia 1985 roku został wysłany z firmy (...) w W. do pracy w ZSRR, gdzie pracował jako maszynista żurawi samojezdnych, co potwierdza dokument uzyskany z Archiwum Państwowego w W. Ekspozytura w N. nr E – N.(...)z dnia 14 sierpnia 2014 roku. Ubezpieczony wskazał ponadto, że maszynista żurawi samojezdnych jest tym samym zajęciem co operator żurawia (odwołanie k. 2).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w odpowiedzi na odwołanie, złożonej w Sądzie Okręgowym Warszawa – Praga w Warszawie dnia 14 grudnia 2015 roku, wniósł o oddalenie odwołania. W uzasadnieniu wskazał, iż do stażu pracy ubezpieczonego w szczególnych warunkach nie zaliczył okresu zatrudnienia wnioskodawcy na

kontrakcie w ZSRR w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) od dnia 13 sierpnia 1984 roku do dnia 8 sierpnia 1985 roku, ponieważ nie przedstawił świadectwa pracy w szczególnych warunkach (odpowiedź na odwołanie k. 3).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

A. K., urodzony (...), złożył dnia 19 czerwca 2015 roku do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniosek o przyznanie mu prawa do wcześniejszej emerytury. Do wniosku odwołujący załączył informację dotyczącą okresów składkowych i nieskładkowych wraz z dokumentacją potwierdzającą te okresy, oraz świadectwa pracy, zaświadczenia o zatrudnieniu, a także pismo z Archiwum Państwowego w W. Ekspozytury w N. (wniosek k. 1 – 7; informacja dotycząca okresów składkowych i nieskładkowych k. 9 – 11; świadectwa pracy k. 13, 17; zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu k. 19 – 21; pismo z Archiwum Państwowego k. 23 – 30 – tom I a.r.).

Organ rentowy wydał dnia 29 października 2015 roku decyzję o odmowie prawa do wcześniejszej emerytury z powodu nie spełnienia przesłanki z art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. 2009 r., Nr 153, poz. 1227, dalej ustawa emerytalna) oraz § 2 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. nr 8, poz. 43 ze zm.), czyli braku uwodnienia co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Zakład uwzględnił odwołującemu 14 lat 3 miesiące 14 dni stażu pracy w szczególnych warunkach (decyzja k. 36 a.r.).

W związku z niekorzystną decyzją z dnia 29 października 2015 roku organu rentowego, A. K. w dniu 26 listopada 2015 roku złożył odwołanie do Sądu Okręgowego, w którym wniósł o zmianę decyzji i przyznanie mu świadczenia emerytalnego oraz o zaliczenie do okresów składkowych i nieskładkowych okresu zatrudnienia od dnia 13 sierpnia 1984 roku do 31 sierpnia 1985 roku (k. 2 a.s.).

Sąd ustalił, że A. K. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) od 29 sierpnia 1973 roku do 2 marca 1974 roku na stanowisku montera maszyn i urządzeń przemysłowych oraz od 14 marca 1974 roku do 30 czerwca 1990 roku na stanowisku maszynisty żurawi samojezdnych kołowych. Stale i w pełnym wymiarze odwołujący się pracował w okresie od 29 sierpnia 1973 roku do 2 marca 1974 roku, od 1 sierpnia 1974 roku do 10 sierpnia 1984 roku i od 12 sierpnia 1985 roku do 30 czerwca 1990 roku (świadectwa pracy k. 13 i k. 17).

W okresie od 13 sierpnia 1984 roku do 31 sierpnia 1985 roku odwołujący się wykonywał pracę na stanowisku maszynisty żurawia samojezdnego w ZSRR. A. K. został wysłany do pracy poza granicami kraju przez (...) Przedsiębiorstwo Budownictwa (...) w W.. Zakres obowiązków odwołującego się był taki sam jak dla operatora żurawia. Praca wykonywana była codziennie w pełnym wymiarze czasu pracy. Do zadań odwołującego się należało stawianie gotowych elementów – ściany, zbrojenia, rozładunki, betonowanie – na budowie elektrowni (pismo Archiwum Państwowego w W. k. 23; karty wynagrodzeń k. 27 – 30 – a.r.; zeznania H. G. k. 13; zeznania T. B. k. 14; zeznania A. K. k. 15 – a.s.).

Ustalenia stanu faktycznego Sąd dokonał w oparciu o akta rentowo – emerytalne odwołującego, dokumenty znajdujące się w aktach sprawy, które uznał za rzetelne i posiadające wysoki walor dowodowy. Ponadto uznał Sąd zeznania świadków oraz odwołującego za wiarygodne jako spójne i logiczne. Świadczenie zgodnie potwierdzili, że odwołujący się pracował w ZSRR na stanowisku operatora żurawia oraz potwierdzili charakter jego pracy. Fakt wykonywania przez A. K. pracy w tym zakładzie znajduje także potwierdzenie w dokumentacji nadesłanej przez Archiwum Państwowe.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie A. K. od decyzji organu rentowego z dnia 29 października 2015 roku, znak (...) jest uzasadnione i zasługuje na uwzględnienie.

Jedyną kwestią sporną w prowadzonym przez Sąd postępowaniu było spełnienie przez A. K. warunku posiadania 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych bądź w szczególnym charakterze. Ubezpieczony wskazywał, iż posiada taki okres, organ rentowy zaś nie uwzględnił do jego stażu pracy w szczególnych warunkach okresu od dnia 13 sierpnia 1984 roku do dnia 31 sierpnia 1985 roku. Sąd Okręgowy prowadził więc postępowanie dowodowe celem rozstrzygnięcia rozbieżności, jakie zaistniały w tej kwestii pomiędzy stronami procesu.

Wcześniejsza emerytura, o którą ubiegał się A. K. jest dla powszechnego systemu świadczeń emerytalnych „instytucją” wyjątkową, określającą szczególne uprawnienia pracownicze. Zawarcie przez ustawodawcę w zamkniętym katalogu wykazu pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wyłącza możliwość jego rozszerzenia w procesie stosowania prawa. Nie ma więc żadnej swobody przy określaniu prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Są one ściśle i jasno określone w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983r., Nr 8, poz. 43 ze zm.). Rozporządzenie określa wykaz prac, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego, lecz aby daną pracę uznać za wykonywaną w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, pracownik musi ją wykonywać stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, obowiązującym na danym stanowisku pracy. Dopiero wówczas możliwe będzie nabycie prawa do wcześniejszej emerytury, jednak dopiero w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.). Powołany przepis wskazuje, że ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

1. okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
2. okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Dodatkowo w myśl ust. 2 art. 184 ustawy, emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do Otwartego Funduszu Emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w Otwartym Funduszu Emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Z kolei powoływane już rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wskazuje, że aby mężczyzna mógł nabyć prawo do emerytury powinien:

1. posiadać 25-letni okres zatrudnienia, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia (§ 3);
2. wykonywać pracę wymienioną w wykazie A (Prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego), będącym załącznikiem do rozporządzenia;
3. osiągnąć wiek emerytalny wynoszący 60 lat (§ 4 ust. 1 pkt. 1) oraz
4. być zatrudnionym przez co najmniej 15 lat w szczególnych warunkach (§ 4 ust. 1 pkt. 3).

Wykonywanie pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze powinno być stwierdzone przez pracodawcę w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze lub w świadectwie pracy (wyrok SN z dnia 15 grudnia 1997 roku, II UKN 417/97 oraz wyrok SN z dnia 21 listopada 2001 roku, II UKN 598/00). Jednakże w razie wszczęcia postępowania sądowego, toczącego się wskutek odwołania ubezpieczonego od odmownej decyzji organu rentowego w sprawie przyznania uprawnień do emerytury w wieku obniżonym, dopuszczalne jest przeprowadzanie wszelkich dowodów dla wykazania okoliczności, mających wpływ na prawo do świadczenia. W postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na

prawo do świadczeń lub ich wysokość mogą być udowodniane wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego.

W przedmiotowej sprawie A. K. spełnił warunki uprawniające go do uzyskania prawa do wcześniejszej emerytury. Sąd Okręgowy przeprowadził dowody z dokumentów oraz z zeznań świadków.

Wykazany w postępowaniu charakter oraz rodzaj pracy wykonywanej przez odwołującego w okresie od dnia 13 sierpnia 1984 roku do dnia 31 sierpnia 1985 roku w ZSRR na stanowisku maszynisty żurawia samojezdnego, obecnie kwalifikowanego jako operatora żurawia – został potwierdzony przez osoby współpracujące z A. K.. Praca odwołującego w tym okresie czasu polegała bowiem na stałym wykonywaniu prac budowlanych, które są wymienione w wykazie A, dziale V, poz. 3, 4, 5.

Mając na uwadze całokształt materiału dowodowego Sąd Okręgowy dokonał zatem zliczenia uwzględnionych okresów pracy w warunkach szczególnych odwołującego i uznał za udowodniony ponad 15 – letni staż pracy A. K.. Tym samym więc jedyny warunek, którego dotyczył spór, został spełniony i możliwe było przyznanie A. K. prawa do wcześniejszej emerytury od dnia 1 lipca 2015 r. Art. 129 ust. 1. ustawy o emeryturach i rentach z FUS, stanowi, że świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu. Na podstawie tego przepisu ogólną zasadą prawa emerytalno-rentowego jest, że świadczenia wypłaca się na wniosek zainteresowanego, poczynając od dnia powstania prawa do emerytury (tj. spełnienia ustawowych warunków), lecz nie wcześniej niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o świadczenie lub wydano decyzję z urzędu. Wskazania wymaga, iż w dniu 29 lipca 2015 roku odwołujący złożył wniosek o wcześniejszą emeryturę, a zatem na podstawie powołanego przepisu oraz orzekając w granicach żądania odwołującego, Sąd przyznał A. K. prawo do emerytury od 1 lipca 2015 roku.

Z tych względów Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w pkt. 1 sentencji orzeczenia.

Na podstawie art. 85 ust. 1 ustawy z dnia z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1442; ze zm.) w zw. z art. 118 ust. 1 i 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.) Sąd Okręgowy uznał, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienie w przyznaniu świadczenia, albowiem niezbędne okoliczności faktyczne uzasadniające nabycie prawa do emerytury zostały ustalone dopiero w toku postępowania przed Sądem. W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy orzekł jak w punkcie 2 wyroku.